

Šalutinių sakinių laipsniai

Pažymėkite sakinius, kuriuose keli šalutiniai dėmenys jungiami tiesiogiai prie pagrindinio.

- ☐ Taigi nieko keista, kad jau per Naujuosius metus žinojau, jog pas tetą važiuosime birželio penkioliktąją.
- ☐ Visai nestebina tai, koks bejėgis buvo šis autorius nei kokia pikta lemtimi jis buvo apdovanotas likimo.
- ☐ Mažytė jos trobelė buvo beveik meduolinė, nes iš pasakų, kurias ypač mėgau skaityti vaikystėje.
- ☐ Man patinka klausytis, kaip šniokščia krisdamas vanduo ir kaip vilnys plakasi į krantą.
- ☐ Niekam nerūpėjo, kur jos išvažiavo nei kada grįš.
- ☐ Tiesiog gera, kad sėdi prie laužo ir kad kvepia žuviene, ir kad gali pamatyti mešką kitam upės krante, ir kad visi tave laiko draugu.
- ☐ Niekas nematė, kada žmogus grįžta, kada jis išeina, kur būna.
- ☐ Tik šitaip galima laukti regėjimo, perkeliančio į idealią aplinką, kur vėl nušvinta saulė, kur išnyksta dramatiška laiko bėgsmo pajauta, kur individas susilieja su gentainiais ir protėviais, pajunta savyje gamtos, visatos pulsą.
- ☐ Tai informacinis raštas, kuriame pateikiami svarbiausi žmogaus gyvenimo faktai, jo darbo ir veiklos įvertinimas, apibūdinamos charakterio ypatybės, išryškinami teigiami bruožai ir trūkumai, aptariama visuomeninė veikla.
- ☐ Kai žiūriu į tolumą, netikėtai suvokiu, koks gražus mūsų kraštas.
- ☐ Netrukus atėjo atsakymas ir konfidencialus kanclerio laiškas, kad antrojo vikaro paskyrimas į Kálnynus yra dalykas apgalvotas ir nutartas, kad parapija čia esanti turtinga, kad Kálnynuose esąs erdvus vikariatas, kad paskutiniaisiais metais kunigų skaičius gerokai padidėjęs.

Pažymėkite sakinius, kuriuose šalutiniai dėmenys jungiami tiesiogiai prie pagrindinio (jie visi pirmojo laipsnio šalutiniai sakiniai).

- ☐ Mano nuomone, draugystės neįmanoma apibrėžti konkrečiai, nes ji apima daug nuostabių dalykų: supratimą, pagalbą, palaikymą, norą priversti šypsotis, išmokyti džiaugtis smulkmenomis...
- ☐ Jie pasirinko ilgesnį kelią žemyn, nes viskas, ko jiems trūko, tai būti išklausytiems, išgirstiems, suprastiems, nebejausti kamuojančios vienatvės...
- ☐ Vaiko augimas – tai procesas, per kurį jis mokomas, kokius žaidimus žaisti ir kaip juos žaisti.
- ☐ Nors visą naktį lijo, išaušo tokios žalsvai auksinės spalvos rytas, jog žmonės, atitraukę langų užuolaidas, kokias dešimt minučių apstulbę turėjo tankiai mirksėti.
- ☐ Kas iš to, jeigu atmintinai iškalsiu Lietuvos naudingųjų iškasenų vietas, jei atmintinai mokėsi elektros lauko stiprio formulę?
- ☐ Kai imsite kartoti, prisiminkite, kad sakiniai į vientisinius ir sudėtinius skirstomi pagal gramatinių centrų skaičių.
- ☐ Remdamiesi pateikiama schema paaiškinkite suolo draugui, kuo skiriasi vientisinis ir sudėtinis sakinytis, ir aptarkite tekstų sakinius, kodėl sakinių sandara yra skirtinga.
- ☐ Tėvai, mokydami savo vaikus savo padėtį gyvenime atitinkančių procedūrų, ritualų ir neįpareigojančio bendravimo, stropiai parinkdami mokyklas, koledžus bei bažnyčias, kur bus įtvirtintos jų žinios, neretai praleidžia pro akis žaidimų sritį, sudarančią pamatinę kiekvienos šeimos emocinės dinamikos struktūrą.

Pažymėkite sakinius, kuriuose šalutiniai dėmenys jungiami prie pagrindinio grandinė.

- ☐ Pasukome tiesiai į kalną, nes iš tolo buvo matyti, kad ten rasime vietą pailsėti.
- ☐ Jei žinote, kaip kalbą pradėsite, puiku.
- ☐ Kai pradėdi raustis savo sieloj, matai, kad ten nieko gera nebelikę.
- ☐ Jeigu tai mano vieno ar mano draugų krizė, Dieve padėk: mūsų bėda, mes kapstomės.
- ☐ Pirmieji, šio jausmo vedami, mano, kad kitaip kalbėti tiesiog neverta, nes vis tiek niekas nesupras.
- ☐ Gera širdžiai, kai, baigiantis kiekvieniems metams, mes surandame valandėlę atsikvėpti ir tarsi apsidaikome aplinkui, prisimindami, kad esame keleiviai visi to paties kelio, kuris duotas mums laikinai.
- ☐ Pastarąja reikšme pavartojamas terminas „kalbos kultūra“ reiškia discipliną, aiškinančią, kas yra kalbos klaidos, kaip jų išvengti ir siekti geros kalbos kultūros.
- ☐ Pasvarstykite, kiek jus trikdo nepažįstami žmonės svetimoje aplinkoje, kai jūs ateinate į svečius.
- ☐ Reikia nepamiršti, jog gyvenimas, likimas, nepaisydamas mūsų pasirinkimų, kartais taip netikėtai viską pakreipia, kad nežinai, kur atsidursi.

Parinkite atitinkamus pavyzdžius.

Pirmojo laipsnio šalutiniai sakiniai	Antrojo laipsnio šalutiniai sakiniai	Trečiojo laipsnio šalutiniai sakinys	Ketvirtojo laipsnio šalutiniai sakinys
Kai žinome, ką tiksliai norime pasakyti, jaudulys išnyksta. Kalba kinta dėl tos paprasčiausios priežasties, kad komunikacijos aktai atspindi žmogų supančią realią ir nuolatos kintančią aplinką.	Ir dabar, kai kalnuose sėdžiu po 16 valandų keikdamas visą pasaulį, kad atrasčiau tą, kuris sėdi tam, kad atrastų save, prisimenu tą ėjimą per upę.	Viliuosi, kad vis dėlto sąmoningumo lygis kils, nes žmonės ims mąstyti taip savikritiškai, jog kai kurie liausis laidę bukus komentarus.	Atsakyti į antrąją klausimo dalį įmanoma tik privertus veikti tą smegenų sritį, kuri žino, kas mus veikia klausantis kalbos forume, per televiziją ar internete. Tada pyktelėjau, bet vėliau suvokiau, kad ji teisi, nes iš tikrųjų nesu geras oratorius.